Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 18-06-2025 13:47 CEST
Document ID:
ac034785-adc5-4295-90fa-30ea4b8a722f

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 8155/2025

Onderwerp: Kadernota 2026

Auteur	:	Erik Spierings/ Ertug Kosmaci
Domein/team	:	Dienstverlening / Financiën
E-mail	:	Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Kadernota 2026

Voorstel

1. De kadernota 2026 vast te stellen.
2. De financieel-technische uitgangspunten uit de kadernota als basis te hanteren voor de verdere uitwerking van de programmabegroting 2026.
3. De voorstellen voor gedeeltelijke dekking uit het bestedings- en dekkingsplan over te nemen.
4. Het college opdracht te geven om de programmabegroting 2026 op te stellen op basis van de kaders zoals beschreven in de kadernota.
5. De 11e begrotingswijziging 2025 (jaarschijven 2025 tot en met 2029) vast te stellen en aan te bieden aan de Provincie Noord-Brabant.

Inleiding
Voor u ligt de kadernota 2026 – 2029 van de gemeente Maashorst. Bij het verschijnen van deze kadernota is het laatste jaar van de eerste bestuursperiode aangebroken. Dankzij ons solide financieel beleid van de afgelopen jaren, is Maashorst drie jaar na oprichting een gezonde gemeente. Dat is een fijne uitgangspositie in tijden waarin door een veelheid aan redenen de financiële situatie van gemeenten onzeker is. Voor de hand liggen de besluiten van het Rijk om te korten op het gemeentefonds, maar ook grote transities op gebied van energie, wonen en duurzaamheid en ontwikkelingen op mondiaal niveau maken dat we in turbulente tijden verkeren. Ondanks die gezonde financiële basis heeft Maashorst te maken met stevige uitdagingen door oplopende kosten en teruglopende inkomsten. Ook voor de lange termijn is het noodzakelijk om de uitgaven en inkomsten van deze gemeente meer in balans te brengen.

<u>Geen structureel sluitend meerjarenbeeld</u>
Mede door de keuze van het Rijk om te korten op de middelen om onze gemeentelijke taken uit te voeren, is de meerjarenbegroting in geen enkel jaar structureel sluitend. Dit college schuift de verantwoordelijkheid om te sturen op een sluitende begroting niet door naar een volgend bestuur en

loopt in dit laatste bestuursjaar niet weg voor lastige keuzes. We snijden in eigen uitgaven, stellen onze ambities bij en kijken hoe we inkomsten kunnen verhogen. Daarbij is ons uitgangspunt dat de impact van al deze maatregelen voor onze inwoners en ondernemers zo minimaal mogelijk is. Met de voorstellen in deze kadernota kunnen we het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil houden én het ‘huishoudboekje‘ netjes overdragen. We gaan hierover graag met de raad in gesprek. De uitkomst van dat gesprek geeft richting aan het opstellen van de programmabegroting 2026.

Beoogd effect
Met deze kadernota stelt uw raad de beleidsmatige en financiële uitgangspunten vast voor de programmabegroting 2026. Dit biedt de mogelijkheid om op basis van een integrale afweging keuzes te maken die leiden tot een structureel sluitende begroting. Daarmee blijft de begroting in lijn met de financiële koers uit het coalitieakkoord en de ambities uit het bestuursprogramma.

Argumenten
1.1. We brengen uitgaven en inkomsten voor lange termijn in balans zonder afname van het voorzieningenniveau.
Maashorst heeft een hoog voorzieningenniveau waardoor onze gemeente een plezierige plek is om te wonen, werken en te verblijven. Daar hebben we in de afgelopen jaren stevig in geïnvesteerd en daar zijn we trots op. We moeten echter ook constateren dat onze uitgaven in de afgelopen jaren zijn gestegen en onze inkomsten niet in gelijke mate zijn meegegroeid. Daarnaast hebben we te maken met de bekende uitdagingen, zoals de 'ravijnjaren', en zijn er bredere maatschappelijke en economische ontwikkelingen die invloed hebben op de gemeentelijke financiën. Denk aan vergrijzing, stijgende kosten door de energietransitie en duurzaamheidsopgaven en nationale of internationale crisissituaties. De disbalans in onze uitgaven en inkomsten en deze ontwikkelingen leiden ertoe dat in het huidige meerjarig financieel beeld geen sprake is van een structureel sluitende begroting.

Het college wil deze bestuursperiode uiteraard netjes overdragen aan een volgend bestuur en heeft daarom in aanloop van deze kadernota al stevig gestuurd op een duurzaam financieel perspectief voor de lange termijn. Enerzijds hebben we verdere kostenstijgingen in de hand kunnen houden door samen met uw raad het principe 'nieuw voor oud’ stevig te handhaven. Daarnaast zijn we gestart met het project ’Sluitend maken van de begroting’ waarin we nu al zoeken naar mogelijkheden om de disbalans tussen onze uitgaven en de inkomsten te verkleinen. Daarbij staat voorop dat onze inwoners, ondernemers en bezoekers zo min mogelijk merken van maatregelen die wij nemen om de begroting sluitend te maken. Van ingrijpende bezuinigingen is dus ook dit jaar geen sprake in Maashorst.

Door terughoudend te zijn met nieuwe wensen en kritisch te kijken naar bestaande budgetten, is het gelukt om de structurele onderbesteding te verminderen en het jaarrekeningresultaat fors naar beneden te brengen. De ruimte die hierdoor is ontstaan is ook meerjarig doorvertaald en opgenomen in de begroting. Daarnaast kijken we scherp naar het investeringsprogramma en stellen we onze ambities realistisch bij door plannen qua omvang of start aan te passen. Tenslotte kijken we naar mogelijkheden om onze inkomsten te verhogen. Daarmee zijn we terughoudend, omdat dergelijke maatregelen doorgaans veel impact hebben op onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Wel zien we mogelijkheden tot indexering van de parkeertarieven in het centrum en de toeristenbelasting. Deze belastingen zijn in de afgelopen jaren niet verhoogd en ook niet geïndexeerd, terwijl de kosten voor onze gemeentetaken wel fors oplopen. Dat is niet langer houdbaar. We zien daarom ruimte om deze belastingen de komende jaren geleidelijk te indexeren, zonder dat we daardoor in vergelijking met onze buurgemeenten uit de pas lopen. Op deze manier kunnen we het voorzieningenniveau op peil houden

én zetten we de eerste stappen richting een structureel sluitende begroting in 2029. Om uw raad een zo volledig mogelijk beeld te geven, vindt u in bijlage 1 van de Kadernota een totaaloverzicht van alle maatregelen die door het college zijn overwogen of welke nog nader uitgewerkt gaan worden.

1.2 *We wenden de algemene reserve in '26 - '28 aan als noodmaatregel in tijden van krapte.*
Met bovengenoemde maatregelen om de uitgaven structureel terug te dringen en de inkomsten redelijkerwijs te verhogen, wordt het financiële tekort in de begroting al structureel met €4 miljoen teruggebracht. Er blijft nu nog een tekort van €2 miljoen in 2029 over. Dit bedraagt minder dan 1% van onze totale begroting. Met het doorlopen van de laatste stappen van het project 'Sluitend maken van de begroting' denken we dat tekort verder terug te kunnen brengen, zodat ook na 2029 een sluitende begroting gepresenteerd kan worden. Voor de jaren 2026 - 2028 ontkomen we er niet aan om de tekorten te lasten te brengen van de algemene reserve. Dankzij een solide financieel beleid hebben we de beschikking over een algemene reserve die ingezet kan worden in tijden van krapte. Het is echter niet wenselijk om de algemene reserve structureel te gebruiken om de programmabegroting 2026 (jaarschijf 2029) sluitend te maken. Dit college kiest er daarom niet voor om de begroting voor 2029 sluitend te maken door een structurele inzet van de algemene reserve.

1.*3 De kadernota is beleidsarm maar geeft wel ruimte voor een nieuw bestuur*
Aangezien dit college het huishoudboekje netjes wil overdragen aan een nieuw bestuur, is deze kadernota beleidsarm. Er is in deze fase geen ruimte voor nieuwe plannen en ambities. We willen een nieuw bestuur echter wel in de gelegenheid stellen om ondanks financieel uitdagende tijden met een ambitieus programma voor Maashorst aan de slag te gaan. Als enige 'nieuwe' wens in deze kadernota, stellen wij daarom voor om een structureel bedrag van €500.000 op te nemen als vrije bestedingsruimte voor het nieuwe bestuur. We stellen hiermee het nieuwe bestuur en raad in de gelegenheid om goed van start te kunnen gaan.

2.1./3.1./4.1./5.1. U heeft als raad het budgetrecht en stelt de kaders vast voor de programmabegroting.
In deze kadernota legt het college een aantal voorstellen aan uw raad voor om onze uitgaven terug te dringen en de inkomsten te verhogen met als doel de begroting zoveel als mogelijk sluitend te maken. Uw raad heeft het budgetrecht. Dat betekent dat u beslist hoeveel geld beschikbaar is om gemeentelijke doelen te bereiken. U bepaalt daarmee de richting van het beleid en hoe we het geld inzetten. Het college doet in deze kadernota een voorstel voor de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de komende jaren. Daarbij adviseert het college uw raad om ook bij de besluitvorming van deze kadernota vast te houden aan de discipline om terughoudend te zijn met nieuwe financiële wensen. Er is op dit moment geen financiële ruimte voor nieuwe plannen. Het college legt daarom ook een beleidsarme kadernota neer met een behoudend dekkingsvoorstel.

Daarmee biedt het college een doordachte basis voor debat en integrale afweging in de raad.
Door het vaststellen van deze kadernota geeft u richting aan de verdere uitwerking van de programmabegroting 2026–2029. Hiermee vervult uw raad zijn kaderstellende en controlerende rol. Tegelijk zorgt dit voor duidelijkheid en structuur in het vervolg van het begrotingsproces.

4.1. Het college biedt naast de jaren 2026-2029 ook jaarschijf 2025 expliciet ter vaststelling aan.
Het college biedt jaarschijf 2025 expliciet aan ter vaststelling door de raad. Deze jaarschijf is bewust niet opgenomen in de eerste tussentijdse rapportage 2025, maar integraal verwerkt in de kadernota 2026. Zo ontstaat één actueel en volledig financieel overzicht van de eerstvolgende begrotingsjaren. In het

kader van het budgetrecht is het van belang dat de raad ook formeel besluit over deze jaarschijf. In het financiële beeld bij de kadernota is inzichtelijk gemaakt welke effecten uit de tussentijdse rapportage 2025 wel zijn meegenomen. Tegelijkertijd zijn een aantal belangrijke posten niet in die tussentijdse rapportage verwerkt, maar wél opgenomen in de kadernota en de bijgevoegde begrotingswijziging. Het gaat om:

- autonome en financieel-technische aanpassingen;
- bijgestelde algemene uitkering en de loon- en prijsontwikkeling;
- structurele uitkomsten van het project *Sluitend maken meerjarenbegroting (2025–2029)*;
- toevoeging van het begrotingsvoordeel 2025 aan de algemene reserve.

Deze benadering is gekozen om alle structurele en beleidsmatige keuzes vanaf 2025 integraal te presenteren in één kaderstellend document. Zo krijgt de raad de mogelijkheid om op basis van een samenhangend totaalbeeld een integrale financiële afweging te maken richting de programmabegroting 2026. Dit draagt ook bij aan transparantie in de verantwoording richting de Provincie Noord-Brabant.

4.2. We moeten begrotingswijzigingen binnen twee weken na besluitvorming naar de Provincie Noord-Brabant sturen.

De provincie Noord-Brabant is onze financiële toezichthouder. Volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GFTK) moeten alle gemeenten elke begrotingswijziging die door de raad is vastgesteld binnen twee weken naar de Provincie sturen.

Kanttekeningen

1.1 *De uitkomst van de meicirculaire is nog niet bekend.*

Op het moment van het opstellen van deze kadernota zijn we in afwachting van de uitwerking van de voorjaarsnota die door het kabinet is uitgebracht. De meicirculaire wordt verwerkt in de programmabegroting 2026. Zodra de uitkomst van de meicirculaire bekend is (medio juni) zal duidelijk zijn in hoeverre onze inkomsten wijzigingen. Dat zal een plek krijgen in de programmabegroting 2026. Voor onze toezichthouder voldoet onze programmabegroting als het eerste en/of het laatste jaar sluitend is. Het college stelt uw raad voor om de uitkomsten van de meicirculaire niet mee te nemen in de besluiten die u nu op basis van deze kadernota neemt. De maatregelen die ons college in deze kadernota voorstelt, zijn naar onze mening noodzakelijk om het huishoudboekje ook in de toekomst op orde te houden ongeacht eventuele mee-of tegenvallers die de meicirculaire mogelijk nog brengt. Uw raad ontvangt over de meicirculaire een raadsinformatiebrief.

1.2 Kadernota is afwijkend van begrotingsadvies VNG

In de ledenbrief van de VNG d.d. 20 mei 2025 geeft de VNG een begrotingsadvies voor de jaren 2026/2027 en 2028/2029. De VNG verwacht niet dat het Rijk bij het presenteren van de Rijksbegroting op Prinsjesdag alsnog een grote compensatie voor het uitvoeren van onze gemeentelijke taken zal toezeggen. Desondanks adviseert de VNG aan de gemeente om in 2026 en 2027 de begroting zoveel als mogelijk sluitend te maken en noodzakelijke bezuinigingen transparant weer te geven. Op deze manier wordt voorkomen dat de toezichthouder van de provincie gemeenten onder verscherpt toezicht stelt. Dit college kiest ervoor om dit advies niet op te volgen. Met het project 'Sluitend maken van de begroting' nemen we de verantwoordelijkheid om onze uitgaven naar beneden te brengen en onze inkomsten waar mogelijk te verhogen zonder dat onze inwoners te maken krijgen met bezuinigingen. Het is daarmee al gelukt om het financiële tekort voor 2029 terug te brengen tot €2 miljoen. Met het

doorlopen van de volgende stappen van de watervalmethode ziet dit college nog voldoende mogelijkheden om richting 2029 dat financiële tekort structureel te dichten. Het college vindt het daarom niet nodig en wenselijk om de begroting in 2026 en 2027 met bezuinigingsmaatregelen sluitend te maken en ziet geen risico tot ingrijpen van de provincie.

De VNG geeft naast in het begrotingsadvies ook een tweetal adviezen rond 'Jeugdzorg'. Onze toezichthouder, de provincie, kan zich niet vinden in deze adviezen. De provincie houdt vast aan de bestendige gedragslijn dat besluitvorming in circulaires uitgewerkt moet zijn en dat opname van stelposten momenteel niet realistisch is. Wij volgen hierin het advies van onze toezichthouder.

1.3 *Er zijn nog een aantal projectopdrachten die mogelijk financiële impact hebben.*
In deze kadernota houdt het college rekening met alle bekende (mogelijke) ontwikkelingen die financiële gevolgen kunnen hebben. Het gaat hierbij zowel om interne als externe factoren. De financiële effecten uit de eerste tussentijdse rapportage 2025 zijn in deze kadernota verwerkt. Hiermee wordt de raad in staat gesteld zijn kaderstellende, sturende en controlerende rol effectief te vervullen. Tegelijk zorgt dit voor helderheid en structuur in het vervolg van het begrotingsproces. Daarnaast worden op dit moment nog projectopdrachten uitgewerkt die mogelijk financiële impact hebben. Indien daar sprake van is, dan worden eventuele financiële lasten opgenomen in de programmabegroting en voorgelegd aan uw raad.

Financiën
De uitkomst van de kadernota 2026 is, inclusief de 1e tussentijdse rapportage, in hoofdlijnen terug te vinden in het hoofdstuk 'financiële hoofdlijn' en meer in detail in de 'Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan' in het boekwerk en de begrotingsapp (https://maashorst.begrotingsapp.nl/kadernota-2026).

Samenvattend is de uitkomst:

(x 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel	V 2.454	N 8.492	N 5.045	N 3.755	N 2.010
Toevoeging aan de algemene reserve	N 2.454				
	0				
Incidenteel				N 1.400	
Onttrekking aan de algemene reserve				V 1.400	
				0	

Duurzaamheid

Participatie
Op 4 juni vindt de inspreekavond plaats waarin inwoners en ondernemers hun wensen en ideeën over het gemeentelijk beleid kunnen delen. De opbrengst van deze avond wordt gebundeld en aan uw raad aangeboden. U bepaalt op 3 juli, bij de behandeling van de kadernota 2026, of en in hoeverre u deze signalen wilt meenemen.

Communicatie
De kadernota wordt in de vergadering van 3 juli besproken door de raad. Na instemming van uw raad gaan wij in gesprek met de ondernemers op wie de voorgestelde maatregelen impact hebben. Inwoners van Maashorst worden daarnaast met een overzichtelijke infografic in het huis-aan-huisblad en via de gemeentelijke informatiekanalen geïnformeerd over de keuzes die met deze kadernota gemaakt worden.

Vervolg

Na ontvangst van de kadernota start het vervolgproces richting besluitvorming op 3 juli. De raad behandelt dan de kadernota tijdens de algemene beschouwingen. De uitkomsten daarvan vormen het uitgangspunt voor het college bij het opstellen van de programmabegroting 2026. Daarnaast bevat de kadernota een begrotingswijziging. Na vaststelling wordt deze binnen twee weken aan de provincie Noord-Brabant gestuurd, zoals voorgeschreven in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GFTK).
Hieronder vindt u de belangrijkste stappen in dit proces:

27 mei	Verstrekking van de kadernota aan de gemeenteraad via de griffie
Uiterlijk 4 juni	Indienen van technische vragen door raadsleden
4 juni	Inspreekavond voor inwoners en ondernemers
12 juni	Beantwoording technische vragen via de griffie
18 juni vóór 9:00 uur	Indienen van verdiepende vragen
19 juni	Schriftelijke beantwoording verdiepende vragen
2 juli	Moties en amendementen gaan onder embargo naar de andere fracties en college

3 juli	Algemene beschouwingen en besluitvorming over de kadernota 2026

Na 3 juli verwerkt het college de vastgestelde kaders in de programmabegroting 2026, die in het najaar aan uw raad wordt aangeboden.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. De 11e begrotingswijziging 2025
2. Pdf Kadernota 2026
3. Link naar de begrotingsapp/kadernota

Bijlagen ter informatie

1. Infografic met publieksvriendelijke toelichting op kadernota

Maashorst, 3 juli 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken J.A. van der Pas